

Egy honvédtiszt a világháborúban - 3. rész ^[1]

Galícia, Kárpátok, Csehország – az utolsó felvonás

„Lassan már az imádság is nehezünkre esik. Az elfásultság és a kimerülés a bizonytalansággal keveredik bennünk, s fájdalomában csak az erős hitű ember tud az Úrhoz fordulni. Hitem megmaradt és bízom a gondviselésben, mely a további küzdelemhez erőt ad. Segítsd meg Istenem sokat szenvedett népedet és adj jövőre egy boldog Karácsonyt.”

Bevezető

Sorozatunk harmadik, befejező részében tovább kísérjük a 21. gyalogezred katonáit harctéri útjukon. A kassai bakák rövid ideig a trianoni Magyarország északkeleti csücskében, a Bodroghöz területén harcolnak. Létszámuk egyre csökken, az ellátás is akadozik. Kenézlőnél még visszavetik a román átkelési kísérletet, de nem sokkal később észak felé szorulnak, először az I. bécsi döntéssel visszatért területre, majd tovább nyugat felé. A lecsökkent létszámviszonyt jól mutatja, hogy karácsonykor - a vezethetőség fenntarthatósága érdekében - a hadilétszámú ezredet már egy szokás zászlóaljba kell összevonni. Ugyanez vonatkozott a hadosztály többi alakulatára. Feltehetően személyi pótlást már csak a felosztott alakulatokból kaphattak. Ennek ellenére is tisztességgel állták a sarat, a szovjet csapatokkal megtűzdelt román alakulatokkal szemben még bravúros „huszárcsínyekre” is futotta, mint március közepén az ismeretlen szovjet tábornok megölése.

Ugyanakkor a csapatok harcértékének apadása jól kiolvasható a sorok közül. A személyi utánpótlás hiánya és az anyagi pótlás apadása mellett ehhez nagyban hozzájárulhatott - mint arról Salgó Andor több helyen ír - a „nagy helyzet” kilátástalansága is. Először át kellett élniük, hogy családjukat hagyják hátra, ebben Salgón kívül nyilván sokan voltak érintve, hiszen a 21. gyalogezred katonáinak többsége Abauj megyei volt. Aztán kiszorultak az ország területéről, fokozatosan ellenségesen viselkedő polgári lakosság között éltek-harcoltak. Végül a postai kapcsolat is megszűnt az egyre fogyatkozó hátországgal, az anyaország területéről gyéren csordogáló hírek pedig sejtették a fronton lévőikkel, hogy az ország és a háború végképp elveszett.

Ajánló

[Egy honvédtiszt a világháborúban - 1. rész](#) ^[2]

[Egy honvédtiszt a világháborúban - 2. rész](#) ^[3]

átállást követően a Hajmáskéren felállított magyar alakulat németek elleni bevetésére végül nem került sor, a sokat szenvedett kassai bakák hazatérhettek családjukhoz.

A 24. gyaloghadosztály története viszonylag jól dokumentált, a Hadtörténeti Levéltár Tanulmánygyűjteményében - elsősorban Ludovika Akadémiát végzett katonatisztek tollából - számos visszaemlékezés olvasható. Vélhetően ezek gyűjtésében némi célzatosság is volt, hiszen az 1989. előtti társadalmi rendszer legitimációjához jól jött minden olyan adalék, amely az „utolsó csatlós” mítoszt segített oszlatni. Mindenesetre Salgó Andor - aki mindvégig megmaradt polgári személynek, akinek fő vágya, kötelességének hű teljesítésén túl, hazatérni megszokott béketevékenységéhez - visszaemlékezése újabb szemszögből mutatja a 24. gyaloghadosztály alakulatainak harctéri útját és az általuk átélt eseményeket.

A demoralizáló hírek végül arra vezettek, hogy a 24. gyaloghadosztály kötelékben állt át a szovjet csapatok oldalára. A leharcolt magyar csapatok állapotát jól mutatja, hogy az átállást követő újjászervezéshez való szállításhoz elegendő volt egy vasúti szerelvény, a fegyverzet mennyiségét pedig az alábbi mondat mutatja: *„Egy kocsi a fegyverzetünket hozza.”* Az

---

Forrás

Címkék:

[Egy honvédtiszt a világháborúban](#) ^[4]

[második világháború](#) ^[5]

[bécsi döntés](#) ^[6]

[napló](#) ^[7]

[1944](#) ^[8]

[zászlóalj](#) ^[9]

[hadtörténet](#) ^[10]

[Kárpátok](#) ^[11]

Kiadás: 13. évfolyam (2013) 2. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/naplo/egy_honvedtiszt_a_vilaghaboruban__3._resz.html

Hivatkozások

- [1] https://www.archivnet.hu/naplo/egy_honvedtiszt_a_vilaghaboruban__3._resz.html
- [2] https://www.archivnet.hu/.../naplo/egy_honvedzaszlos_naploja.html
- [3] https://www.archivnet.hu/.../naplo/egy_honvedtiszt_a_vilaghaboruban__2._resz.html
- [4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/egy-honvedtiszt-a-vilaghaboruban>
- [5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/masodik-vilaghaboru>
- [6] <https://www.archivnet.hu/cimkek/becsi-dontes>
- [7] <https://www.archivnet.hu/cimkek/naplo>
- [8] <https://www.archivnet.hu/cimkek/1944>
- [9] <https://www.archivnet.hu/cimkek/zaszloalj>
- [10] <https://www.archivnet.hu/cimkek/hadtortenet>
- [11] <https://www.archivnet.hu/cimkek/karpatok>